

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

10 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Svetlana Filincova,

Judecători: Ala Cobăneanu, Mariana Pitic, Maria Ghervas și Galina Stratulat,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Ipatii Denis în numele inculpaților Chirco Ion și Chirco Sergiu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2021, în cauza penală în privința lui

Chirco Ion Sergiu,
născută la XXXXX,

Chirco Sergiu Sergiu,
născut la XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 04.06.2014 - 13.07.2015;
instanța de apel: 18.01.2016 - 24.02.2016;
18.04.2017 - 31.10.2017;
13.09.2018 - 04.12.2018;
30.10.2020 - 18.05.2021;
instanța de recurs: 29.11.2016 - 31.01.2017;
28.06.2018 - 14.08.2018;
17.09.2019 - 02.06.2020;
28.07.2021 - 10.11.2021.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 13 iulie 2015, Chirco Ion și Chirco Sergiu au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la câte 2 ani închisoare, pentru fiecare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a exercita activități comerciale și activități în domeniul gestionării de bunuri și mijloace financiare pe un termen de 3 ani. În baza art. 90 Cod penal, în privința lui Chirco Ion și Chirco Sergiu a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoarea pe un termen de probațiune de 1 an.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Alii Serghei privind repararea prejudiciului material în sumă de 14 304 lei a fost admisă, cu dispunerea încasării în mod solidar de la inculpați a sumei menționate.

2. Prin sentința nominalizată s-au reținut următoarele: Chirco Ion la 14 ianuarie 2014, aflându-se pe str. Bănulescu Bodoni 25, oficiul 14, mun. Chișinău, unde activează în calitate de consultant al companiei SRL „Royal Rich”, cu folosirea situației de serviciu,

în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Chirco Sergiu, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul angajării lui Alii Gheorghe și Alii Serghei la un loc de muncă bine plătit în Anglia, au solicitat și au primit de la ultimul, bani în sumă de 14 304 de lei, asigurându-l pe acesta că îi va ajuta să ajungă în Anglia, unde va avea oportunitatea de a lucra contra unui salariu de aproximativ 1200 euro lunar.

Prin urmare, obținând încrederea lui Alii Serghei și achitarea primelor tranșe de 14 304 de lei, conform înțelegerii prealabile, în vederea desăvârșirii intențiilor sale criminale, Chirco Ion împreună cu Chirco Sergiu, nu au mai asigurat deplasarea lui Alii Serghei și Alii Gheorghe în Anglia pentru angajarea la muncă, iar banii primiți în sumă de 14 304 de lei, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, i-au însușit ilegal, după ce au schimbat sediul oficiului SRL „Royal Rich” și au deconectat telefoanele de contact, astfel cauzând-i lui Alii Serghei daune materiale în proporții considerabile.

*Astfel, instanța de fond a constatat că, Chirco Sergiu și Chirco Ion, prin acțiunile sale intenționate au săvârșit infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, **escrocherie adică** dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de două persoane, cu folosirea situației de serviciu și cu cauzarea de daune materiale considerabile.*

3. Nefiind de acord cu sentința nominalizată, avocatul Cechir Viorelia în interesele inculpaților, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Chirco Ion și Chirco Sergiu să fie achitați.

În argumentarea cerințelor formulate, apelanta a invocat că sentința este neîntemeiată și ilegală din următoarele considerente:

- vinovăția inculpaților nu a fost demonstrată, iar punerea lor în ipostaza dovedirii nevinovăției presupune violarea principiului prezumției nevinovăției, fapt ce constituie o ingerință în dreptul fundamental al lui Chirco Sergiu și Chirco Ion prevăzut de art. 8 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO;

- organul de urmărire penală și instanța de fond incorect au calificat acțiunile lui Chirco Sergiu și Chirco Ion, drept escrocherie, întrucât toate probele existente la materialele cauzei dovedesc existența unor relații civile între inculpați și partea vătămată, reglementate de ramura dreptului civil;

- instanța de fond nu a stabilit circumstanțe importante pentru examinarea cauzei, și anume în ce țară se află la moment Alii Serghei și Alii Gheorghe și dacă au profitat de informațiile oferite de SRL „Royal Rich” în baza contractului de consultanță;

- în acțiunile lui Chirco Ion și Chirco Sergiu nu sunt întrunite semnele componenții de infracțiune prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal;

- în calitate de subiect a componenții de infracțiune de escrocherie poate fi doar persoana fizică, pe când Chirco Ion și Chirco Sergiu nu pot fi recunoscuți drept subiecți ai componenții date de infracțiune, deoarece ei nu au însușit banii, aceștia fiind depuși pe contul agentului economic SRL „Royal Rich”, iar agentul economic nu poate fi subiect al infracțiunii de escrocherie;

- reieșind din circumstanțele cauzei SRL „Royal Rich” a încheiat două contracte de consultanță distincte cu Alii Serghei și Alii Gheorghe, obiectul acestor contracte a fost unul de diligență și nu de rezultat;

- acuzarea de stat a recunoscut în calitate de parte vătămată pe Alii Serghei în baza ordonanței din 24.01.2014 și la audiat în această calitate la aceeași dată, ulterior la 14.03.2014, în mod repetat procurorul emite încă o ordonanță de recunoaștere a lui Alii

Serghei în calitate de parte vătămată, fiind audiat în mod repetat în această calitate procesuală la data de 14.03.2014. Toate actele procedurale descrise mai sus au fost efectuate înafara urmăririi penale, cauza penală potrivit ordonanței de începere a urmăririi penale fiind pornită la 17.03.2014;contrar art. 279 Cod de procedură penală, declarațiile părții vătămate Alii Serghei, în mod abuziv au fost acceptate drept mijloc de probă;

- instanța de fond incorect a admis acțiunea civilă, dispunându-se încasarea în mod solidar din contul lui Chirco Sergiu și Chirco Ion a prejudiciului material în sumă de 14 304 lei în beneficiul lui Alii Serghei, deoarece Alii Serghei conform materialelor cauzei nu poate fi considerată drept parte vătămată întrucât nu dispune de un astfel de statut și Alii Serghei conform materialelor cauzei a achitat nu 14 304 lei, dar 7152 lei.

La fel a fost depus un apel suplimentar de către avocatul Ipatii Denis în interesele inculpaților prin care a indicat că toate actele procedurale în speță au fost efectuate în afara urmăririi penale, cauza penală potrivit ordonanței de începere a urmăririi penale fiind pornită la 17.03.2014; - contrar art. 279 Cod de procedură penală, declarațiile părții vătămate Alii Serghei, în mod abuziv au fost acceptate drept mijloc de probă; - instanța de fond incorect a admis acțiunea civilă, dispunându-se încasarea în mod solidar din contul lui Chirco Ion și Chirco Sergiu a prejudiciului material în sumă de 14 304 lei în beneficiul lui Alii Serghei, deoarece Alii Serghei conform materialelor cauzei nu poate fi considerată drept parte vătămată întrucât nu dispune de un astfel de statut și Alii Serghei conform materialelor cauzei a achitat nu 14304 lei, dar 7152 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016 apelul a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate, fără careva modificări.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 31 ianuarie 2017, a fost admis recursul ordinar declarat, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6. Prin decizia din 31 octombrie 2017 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de avocatul V. Cechir în numele inculpaților, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Chirco Ion și Chirco Sergiu au fost achitați de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, pe motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 august 2018, au fost admise recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie și de avocatul Postu Marin în numele părții vătămate Alii Serghei, în cauza penală în privința lui Chirco Ion și Chirco Sergiu, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2018, a fost admis din alte motive apelul avocatului în numele inculpaților Chirco Ion și Chirco Sergiu, casată parțial sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 13 iulie 2015, privindu-i pe Chirco Ion și Chirco Sergiu, doar în latura penală și pronunțată în acest sens o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță. Chirco Ion și Chirco Sergiu, au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2), lit. b), d) Cod penal, și s-a stabilit la fiecare o pedeapsă de 2 ani închisoare, cu ispășirea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activități comerciale în domeniul gestionării bunurilor și mijloacelor financiare pe un termen de 2 ani. În baza art. 90 alin.(1) Cod penal, a suspenda condiționat executarea pedepsei aplicate lui Chirco Ion și Chirco Sergiu pe o perioadă de probațiune de 1 an. Au fost menținute celelalte

dispoziții ale sentinței.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 02 iunie 2020, a fost admis recursul ordinar declarat avocatul Ipatii Denis în numele lui Chirco Ion și Chirco Sergiu, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2018 și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

10. Pentru a decide astfel, instanța de recurs ordinar a menționat că instanța de apel la judecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la motivele esențiale invocate de inculpați în ordine de apel.

Instanța de recurs ordinar a statuat asupra acestor concluzii în urma analizei hotărârii judecătorești contestate, în raport cu motivele invocate de apelanți în prezenta speță, unde au fost puse pentru discuție în instanța de apel. Or, după cum s-a specificat expres anterior de către instanța de recurs, la caz, este necesar în mod precis și explicit, prin argumente temeinice și suficiente, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării cauzei, cu excluderea contradicțiilor existente. Lipsa unei motivări adecvate cerințelor legii într-o hotărâre judecătorească afectează grav respectarea garanțiilor procedurale a părților la un proces echitabil.

Desfășurând ideea că, observațiile părții apărării nu au fost dezbătute de instanța de apel, instanța de recurs ordinar a menționat că, instanța de apel evitând indicațiile instanței de recurs și argumentele părții apărării, s-a limitat doar să verifice legalitatea unor acte a căror nulitate nu s-a invocat și aduce argumente prin care explică că inculpații sunt decăzuți din dreptul de a invoca ilegalitățile comise la etapa de urmărire penală față de instanța de judecată.

11. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2021 a fost admis din alte motive, apelul avocatului Cechit Viorelia în numele inculpaților Chirco Ion și Chirco Sergiu, casată parțial sentința din 13 iulie 2015 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, privindu-i pe Chirco Ion și Chirco Sergiu, doar în latura penală și pronunțată în acest sens o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

A-i recunoaște vinovați pe Chirco Ion și Chirco Sergiu, de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (2), lit. b), d) Cod penal, și a stabili la fiecare o pedeapsă de 2 ani închisoare, cu ispășirea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activități comerciale în domeniul gestionării bunurilor și mijloacelor financiare pe un termen de 2 ani.

În baza art. 90 alin. (1) Cod penal, a suspenda condiționat executarea pedepsei aplicate lui Chirco Ion și Chirco Sergiu pe o perioadă de probațiune de 1 an.

În rest dispozițiile sentinței au fost menținute.

12. În motivarea soluției date, instanța de apel a verificat declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Instanța de apel a menționat că în drept, faptele inculpaților întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, escrocherie adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de două persoane, cu folosirea situației de serviciu și cu cauzarea de daune materiale considerabile, soluție, corectă emisă de instanța de fond, la ziua adoptării sentinței – 13.07.2015.

Analizând încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților în baza probelor cercetate detaliat de către prima instanță, instanța de apel, a considerat necesar de a le reîncadra,

reieșind din prevederile art. 10 Cod penal, a Legii nr. 179 din 26.07.2018 pentru modificarea a unor acte legislative în vigoare din 17.08.2018 adoptată după pronunțarea deciziei instanței de apel, prin care au fost introduse modificări la dispozițiile din art. 190 Cod penal, care sunt în favoarea inculpatului

Astfel, potrivit noilor prevederi a art. 190 alin. (1) Cod penal, se consideră infracțiune de escrocherie - ”dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”, totodată fiind abrogat indicele calificativ prevăzut de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal - „cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

Totodată, conform prevederilor art.10 alin. (1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Astfel, în temeiul celor expuse, Colegiul penal, a considerat necesar de a casa sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 13 iulie 2015, în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpaților și a stabilirii pedepsei, ținând cont de dispozițiile din art. 10 alin. (1) Cod penal, care prevede că „Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale”.

Pe cale de consecință, Colegiul penal, a invocă că din conținutul noilor modificări ale art. 190 Cod penal, rezultă că legislatorul a concretizat acțiunile și consecințele prejudiciabile prin care se comite infracțiunea de escrocherie „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane care a cauzat daune considerabile”, mai mult, legislatorul a adoptat un concept mai concret a metodelor prin care se comite dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, în cazul de escrocherie și anume: a) prin inducerea în eroare a uneia sau mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase; b) prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane prin prezentarea ca mincinoasă a unei fapte adevărate.

Astfel, Colegiul penal, a considerat că, prin modificările legislative operate în conținutul art. 190 Cod penal, nu s-au decriminalizat acțiunile inculpatului Chirco Ion și Chirco Sergiu, legislatorul nu a schimbat conceptul de escrocherie sau conținutul ei, dar ținând cont de jurisprudența CtEDO, recomandările naționale și internaționale, precum și de Hotărârile Curții Constituționale a RM privitor la claritatea și previzibilitatea normei penale, a înlocuit sintagmele pre generale, utilizate anterior - „înșelăciunea sau abuzul de încredere”, cu fapte prejudiciabile, metode și mijloace de comitere a escrocheriei mai concrete, mai clare.

Astfel, instanța de apel a menționat că, vina inculpaților Chirco Ion și Chirco Sergiu, în comiterea infracțiunilor incriminate este dovedită în afara dubiilor rezonabile, prin probatoriul examinat în instanța de fond, acceptat de către partea apărării integral și anume: declarațiile părții vătămate Alii Serghei, martorului Alii Gheorghe, martorului

Alii Rodica, procesul-verbal de ridicare din 02 aprilie 2014, prin care de la Camera înregistrării de Stat au fost ridicate în copii autentificate, actele ce se conțin în dosarul juridic al SRL „Royal Rich” (f.d. 76-96), procesul-verbal de ridicare din 02 aprilie 2014, prin care de la BC „Moldova- Agroindbank” SA a fost ridicată informația privind conturile bancare pe numele persoanei juridice SRL „Royal Rich” (f.d. 100); procesul-verbal de examinare a obiectului din 04 aprilie 2014, potrivit căruia a fost supusă examinării informația descifrată privind conturile bancare deschise pe numele persoanei juridice SRL „Royal Rich”, INDO XXXXX de la BC „Moldova-Agroindbank” SA. Fiind examinată informația menționată s-a constatat că la 14 ianuarie 2014 prin intermediul băncii a fost transferată suma de bani de 7152 lei pe contul SRL „Royal Rich” de către Alii Gheorghe și suma de 7 152 de lei de către Alii Serghei. Ulterior la data de 17 ianuarie 2014 de pe contul firmei este scoasă suma de 3000 lei de către CHIRCO Sergiu pentru cheltuieli gospodărești cu toate că firma nu are sediu și oficiu la moment și la data de 20 ianuarie 2014 este extrasă suma de 16 500 lei la fel de către CHIRCO Sergiu pentru cheltuieli gospodărești (f.d. 121); conținutul hotărârii Judecătorei Iaoveni din 30 octombrie 2014, prin care s-a constatat că, Alii Serghei și Alii Gheorghe au semnat contractele cu SRL „Royal Rich” în lipsa intenției de a produce efecte juridice, deoarece compania contrar prevederilor art. 8 (28) al Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, nu dispune de licență în domeniul respectiv (f.d. 40-41, vol. II).

Astfel, Colegiul penal, audiind participanții la proces, verificând prin prisma art. 101 Cod de procedură penală probele administrate la etapa de urmărire penală, cercetare judecătorească în prima instanță și verificate în instanța de apel, a constatat că instanța de fond corect a respins poziția apărării care a invocat faptul, că în acțiunile inculpaților nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, solicitând achitarea inculpaților, or la materialele cauzei penale au fost administrate probe pertinente și concludente prin care se atestă vinovăția lui Chirco Ion și Chirco Sergiu în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Totodată, instanța de apel, analizând materialele scrise ale dosarului, coroborându-le cu declarațiile martorilor, a considerat , prima instanță corect a remarcat că, potrivit informației descifrată privind conturile bancare deschise pe numele persoanei juridice SRL „Royal Rich”, INDO XXXXX de la BC „Moldova-Agroindbank” SA, se constată că, la data de 20 ianuarie 2014, adică în scurt timp după depunerea banilor de către partea vătămată în sumă totală de 14304 lei, este extrasă suma de 16500 lei la fel de către Chirco Sergiu pentru cheltuieli gospodărești. Totodată, nu a fost prezentat nici un act justificativ care ar confirma scopul în care au fost cheltuite mijloacele bănești menționate primite în numerar de pe contul bancar al firmei în cauză, or documente primare care se depun la contabilitate se întocmesc în timpul efectuării operațiunii, iar dacă aceasta este imposibil imediat după efectuarea operațiunilor sau după producerea evenimentului.

Astfel, instanța de apel a menționat că, cele invocate mai sus de prima instanță sunt întemeiate și nu contravin prevederilor art. 8 alin. (2), (3) și art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, deoarece prima instanță a solicitat inculpaților să prezinte acte ce justifică versiune declarată în ședințele de judecată, acte ce ar confirma fără oricare dubiu rezonabil cele invocate de către inculpați, precum că au cheltuit banii pentru întreținerea companiei nu în interesele personale, ci nu au fost solicitate de către instanță în vederea demonstrării nevinovăției inculpaților în detrimentul principiului prezumției de nevinovăție.

Colegiul penal a atestat că declarațiile inculpaților se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile martorilor nominalizați supra și probele scrise cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii de escrocherie.

Colegiul penal a considerat că vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunilor incriminate este confirmată prin cumulul de probe cercetate, enumerate mai sus, ce coroborează între ele și careva divergențe între ele nu sunt reținute.

Astfel, instanța de apel a considerat că versiunea inculpaților privind nevinovăția lor în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, reprezintă doar o strategie de apărare și de eschivare a inculpaților de la răspundere penală.

Colegiul penal a considerat că instanța de fond a conchis în mod justificat că totalitatea probelor cercetate demonstrează cert vina inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), d) Cod penal.

13. Hotărârile judecătorești sânt atacate cu recurs ordinar declarat de către inculpați, prin care solicită casarea acestora și pronunțarea unei noi hotărâri prin care: Chirco Ion și Chirco Sergiu să fie achitați.

În motivarea cererii de recurs recurenții au invocat :

- instanța de apel din nou s-a limitat la fraze generale pentru respingerea argumentelor cererii de apel;

- instanța de apel, ignorând cu desăvârșire indicațiile CSJ, argumentele părții apărării precum și normele legale, verifică „legalitatea unor acte a căror nulitate nu s-a invocat precum și aduce din nou argumente prin care explică că inculpații sunt decăzuți de dreptul de a invoca ilegalitățile comise la etapa de urmărire penală față de instanța de judecată;

- un alt aspect relevant soluționării prezentului recurs este și faptul că la data de 31.10.2017, prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău, Chirco Ion și Chirco Sergiu au fost achitați în învinuirea incriminată, iar această decizie fiind casată doar pe motiv de eroare de redactare a deciziei (deși un judecător s-a abținut de la examinarea cauzei, dar totuși în decizie din eroare umană a fost introdus numele acestuia) iar CSJ neintrând sub nici o formă în fondul cauzei, însă, instanța de apel în data de 04.12.2018, fără administrarea a noi probe, inclusiv și fără verificarea probelor deja existente la dosar - condamnă pe Chirco Ion și Chirco Sergiu - o absurditate și o ilegalitate de nemaivăzut, deși aceiași instanță în baza aceluiași probe deja odată a constatat că în acțiunile lui Chirco Ion și Chirco Sergiu nu se întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.190 al Cod penal;

- instanța de apel nu a motivat sub nici un fel invocarea de către partea apărării a faptului că în speța dată sunt relații civile, ba mai mult că la acel moment pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediu Botanica se afla cauza civilă a lui Alii Serghei și Alii Gheorghe către SRL „Royal Rich” privind declararea nulității actului juridic;

- o altă ilegalitate a instanței de apel mai este și faptul că aceasta reiterează poziția prin care Chirco Ion și Chirco Sergiu, deși banii au fost depuse pe conturile SRL-ului, ei efectiv au ridicat li beneficiat de respectivii bani, precum și de către partea apărării nu au fost prezentate probe contrare, și anume că banii au fost folosiți în interesul persoanei juridice;

- apărarea nu doar că a contestat declarațiile și audierile lui Alii Serghei și Alii Gheorghe dar în genere a invocat faptul că ele au fost date la etapa de urmărire penală, inclusiv denunțul propriu zis de persoane necunoscute or, însăși Alii Serghei în audieri, precum și martorul Alii Rodie a confirmat că în acea perioadă nu a fost în țară, iar în acest

sens apărarea a solicitat interpelarea poliției de frontieră cu privire la intrarea-ieșirea în țară a acestor doi figuranți precum și audierea lor nemijlocită în ședință, dar ambele demersuri au fost respinse de instanță fără nici o explicație – dar cel mai grav este faptul că, deși au fost contestate aceste declarații, instanța le reține și în baza acestora condamnă pe Chirco Ion și Chirco Sergiu;

- de către OUP nu a fost demonstrată și indicată expres latura obiectivă a infracțiunii imputate inculpaților, or, potrivit legii penale latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 190 poate fi realizată prin 2 modalități: dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune; dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere;

- necâtând la faptul că infracțiunea imputată inculpaților, poate fi realizată doar printr-o singură acțiune, organul de urmărire penală totuși le incriminează pe ambele, ba mai mult că în genere aceste „acțiuni” nu se regăsesc în speța noastră, astfel cu referire „abuzul de încredere” putem cu siguranță menționa că acest fapt nu putea efectuat căci inculpații cu partea vătămată până la data încheierii contractelor nu se cunoșteau, prin urmare nici să abuzeze de încrederea acestuia nu puteau, de asemenea nici acțiunea de „înșelăciune” nu poate fi prezentă, căci nu există nici un act sau probă care ar confirma că inculpații au prezentat acte false, date false sau informații false, or, la materialele cauzei sunt anexate contractele de consultare încheiate de către partea vătămată și martorul Aliei Gheorghe, prin care Compania „Royal Rich” se obligă de a prezenta informații de consultare;

- un alt aspect important este că contractele au fost încheiate cu o persoană juridică, și anume SRL „Royal Rich”, sursele bănești în baza acestui contract au fost depuse la contul companiei și au fost cheltuite în interesul acestei persoane juridice, prin urmare, evident este faptul că subiecți ai acestei infracțiuni nu pot fi persoanele fizice Chirco Sergiu și Chirco Ion, or, aceștia nu au beneficiat de careva venituri sau profituri de pe acest contract, ba mai mult că Chirco Ion nici nu ocupa o funcție de conducere, funcție de administrare sau fiind acționar al acestei Companii, prin urmare fizic acesta nu a putut beneficia și nici nu a avut posibilitatea de avea careva profituri din urma presupusei infracțiuni, asta în contextul în care el în genere a fost angajat al acestei companii la un salariu fix, de circa o lună de zile;

- de fapt nu a fost consumată nici o infracțiune, ci sunt doar niște relații civile între SRL „Royal Rich” și partea vătămată Aliei Serghei și martorul Aliei Gheorghe, de altfel fapt confirmat de către însuși aceștia prin înaintarea unei acțiuni civile contra SRL „Royal Rich” privind anularea contractelor și încasarea sumelor. A cărei examinare se face în Judecătoria Chișinău, sediu Central;

- sentința din data de 13.07.2015 este una total ilegală, or, constatăm că la materialele cauzei nu există nici o probă concludentă și pertinentă ce ar confirma în prim rând că a fost consumată infracțiunea incriminată și în al doilea rând că aceasta a fost comisă de către inculpați;

- singurele probe ale acușării sunt declarațiile părții vătămate Aliei Serghei, și a martorilor Aliei Gheorghe și Aliei Rodica. Aceste declarații sunt total irelevante, se contrazic între ele și sunt date intenționat pentru a se eschiva de la restituirea datoriei civile ce o au față de Compania „Royal Rich” SRL, și anume toate acțiunile și plângerile pe presupusa infracțiune au fost efectuate de către partea vătămată doar după ce compania „Royal Rich” a înaintat o somație către aceștia privind restituirea datoriei în baza Contractelor de consultare;

- declarațiile oferite în special de martorii Aliei Gheorghe și Aliei Rodica în genere nu urmau a fi luate în considerație, căci Aliei Gheorghe este fiul părții vătămate Aliei Serghei

și singur are datorie față de compania Royal Rich în baza contractului nr.8, iar martorul Alii Rodica este soția părții vătămate care este fidejutor în baza contractelor nr.7 și nr.8 încheiate între companie și partea vătămată, prin urmare deasemenea poartă răspundere pentru restituirea acestor datorii, astfel evident este faptul că declarațiile acestor martori nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare;

- toate declarațiile date de către partea vătămată și martorii acuzării se contrazic evident între ele și au scopul de a învinovăți intenționat pe inculpați;

- poziția acuzării se combate de declarațiile și probele prezentate de acuzare, și anume se presupune deși nu există absolut nici o probă în acest sens, că inculpații au promis angajarea în câmpul muncii a părții vătămate și martorului Alii Gheroghe peste hotare, pentru suma de 800 euro, dar în același timp, însăși partea vătămată cât și martorii acuzării confirmă (fapt confirmat și prin alte probe) singuri și-au cumpărat biletele, singuri s-au dus la aeroport și au ridicat banii, nu indică nici un angajator, nu indică cel puțin că li sa prezentat măcar un contract cu presupusul angajator din anglia, or, în acest caz apare întrebarea simplă dacă ei cum interpretează că au achitat banii pentru plasarea lor în câmpul muncii peste hotare de ce și-au procurat singuri biletele? Ar fi un lucru evident că este un lucru inoportun având în vedere că ei deja au achitat pentru acest serviciu inculpaților;

- o altă interpretare abuzivă este că s-a luat în considerație că Chirco Sergiu a ridicat în numerar o sumă de bani, și intenționat s-a arătat doar suma depusă de partea vătămată și martor și retragerea unei sume de bani de către Chirco Sergiu, dar nicidecum nu s-a indicat care era soldul bănesc al companiei până la data de 14.01.2014 precum și după data ridicării banilor de către Chirco Sergiu, or, pe conturile acesteia mai erau și alte sume de bani, și nefiind balanța la 0;

- în vederea confirmării faptului că banii depuși pe contul companiei SRL „Royal Rich” au fost cheltuiți doar în interesul companiei apărarea a anexat un șir de probe care confirmă că banii în proporție de 100% au fost folosiți doar în interesul companiei dar necâtând și la aceste circumstanțe veridice instanța totuși a constatat că Chirco Ion este fratele lui Chirco Sergiu prin urmare se face vinovat în infracțiunea comisă, iar Chirco Sergiu este administratorul companiei prin urmare a beneficiat de venitul acesteia - deși la materiale nu există nici o probă ce confirmă că banii au fost folosiți în scop propriu de către acesta;

- gravele erori procedurale duc la nulitatea mai multor acte care au fost invocate de către partea apărării dar nicidecum nu au fost expuse de către instanța de fond în sentința de condamnare și anume sesizarea despre săvârșirea infracțiunii din data de 24.02.2014, care, potrivit alin.(4) și (5) al art. 263 al Cod de procedură penală - sesizare se depune personal sau prin reprezentant, în cazul nostru este menționat că ar fi scrisă personal de către Alii Serghei, dar de facto în cadrul examinării cauzei cât și de contractele anexate de către acuzator, acest nu poate scrie în limba română, ba mai mult că din declarațiile lui Alii Serghei și Alii Rodica în această perioadă de timp acesta în genere nu era în țară.

14. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță,

conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședință de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sânt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpați și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Verificând criticile expuse în recursul declarat de recurenți, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sânt întemeiate, or, s-a stabilit, că adoptând soluția enunțată, instanța de apel, contrar prevederilor art. 101, 414 Cod procedură penală, fără verificarea probelor, cercetate în instanța de fond, selectiv, a dat o altă apreciere unor probe, care au fost puse la baza sentinței de condamnare, ignorând să se expună asupra altora, deci nu a examinat cauza obiectiv, sub toate aspectele, neluând în seamă indicațiile instanței de recurs ordinar după judecarea recursului.

Se reține că prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 02 iunie 2020, cauza penală în privința lui Chirco Ion și Chirco Sergiu a fost trimisă la rejudecare în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată, pentru a repara erorile judiciare depistate de instanța de recurs.

Colegiul penal lărgit menționează că instanței de apel i s-a pus în sarcină să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea apreciere convenită, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Însă, la rejudecarea cauzei, instanța de apel, nu s-a conformat cu exactitate situației stabilite de către instanța de recurs și nu a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii

atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, concluzionând că inculpații sunt subiecții infracțiunilor încriminate, că instanța de fond a ajuns la concluzia justă și întemeiată că în acțiunile inculpaților sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit.b), d) Cod penal, culpabilitatea acestora fiind demonstrată prin ansamblul de circumstanțe obiective atestate în ședința de judecată, că prin declarațiile martorilor și probele scrise cercetate de instanță se combat versiunile înaintate referitor la nevinovăția lor.

Or, instanța de apel s-a limitat la fraze generale pentru respingerea argumentelor cererii de apel, fără a fi dată o analiză amplă tuturor probelor administrate în cauza dată, fără a aprecia fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, limitându-se repetat la mențiuni neclare, confuze și sumare.

Prin urmare, reieșind din faptul neschimbării situației faptice la momentul rejudecării cauzei, instanța de apel a neglijat indicațiile specificate de către instanța de recurs, nu a motivat convingător motivele invocate în apelul comun al inculpaților, repetând practic erorile efectuate de către instanța de apel la judecarea cauzei anterior în ordine de apel, schimbând soluția cu o motivare ce contravine probelor.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, argumentele recurențelor sunt întemeiate, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

Colegiul penal lărgit menționează că, neexpunerea sau expunerea neclară și evazivă, în privința argumentelor invocate în apel, echivalează cu admiterea erorilor procesuale admise de către Curtea de apel Chișinău, care, în opinia Colegiului penal lărgit, cad sub incidența prevederilor art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit constată, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie confirmă necesitatea casării deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate la modul convenit, de către instanța de apel, fiecare probă în parte și toate probele în cumul, în scopul adoptării unei soluție legale și corect argumentate.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelanți în apelul comun, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, să elucideze toate erorile admise în motivarea soluției adoptate și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

15. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Ipatii Denis în numele inculpaților Chirco Ion și Chirco Sergiu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2021, în cauza penală în privința lui **Chirco Ion Sergiu și Chirco Sergiu Sergiu**, și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 15 decembrie 2021.

Președinte

Svetlana Filincova

Judecători

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Maria Ghervas

Galina Stratulat